



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### **AntiLutherus Judoci Clichtouei Neoportuensis. Doctoris Theologi, Academiae Parrhisie[n]sis**

**Clicthove, Josse**

**[Köln], 1525**

**VD16 C 4189**

Sanctor[um] patru[m] testimonio id etia[m] ostendi, q[uod] multa circa  
eccl[es]iæ primitiu[a]e exordiu[m] fuerit co[n]stituta, q[uæ] no[n] sunt i[n]  
eua[n]gelio ap[er]te co[n]scripta IIII

**urn:nbn:de:hbz:466:1-36183**

Christus, ecclesie catholice fundator pariter & fundamentum. Et ergo efficacissimum est contra hostiles insultus munimentum: frequenterque in usum assumendum, ut quod Iudaeis scandalum erat, & gentibus stultitia: creditibus in Christum tanto esset honoratius, quanto crebrius efformaretur. Quis tamen in toto librorum noui testamenti complexu id expressum inueniat: quod crucis signaculo uti debeant Christi cultores ad sui tuitionem aut sacra benedictionem?

¶ Sanctorum patrum testimonio, id etiam ostendi: quod multa circa ecclesie primitiue exordium fuerunt constituta: quae non sunt in euangelio aperte con-

scripta.

Ca. III



Rather haec, quod adorantes dominum deum nostrum, ad orientem nos conuertamus: & non ad plagam caeli occidentalem, ut fecere Iudei, aut aliam quamuis mundi partem: quis ambigat in ipso legis euangelice exordio constitutum esse: & quidem ratioabiliter: ut preclare demonstrat

Damascenus, libri quarti de fide orthodoxa capite 13. dicens. Quia Damascenus deus est lux intelligibilis, & sol iustitiae & oriens in scripturis nominatur Christus: dedicandus illi oriens est ad adorationem. Nam omne praestantius magisque bonum, illi offerendum: a quo omne bonum benigne largitur. Sic ille. Attamen in toto noui testamenti codice, nedum in aliquo quatuor euangeliorum, conscriptum illum adorandi ritum: minime est inuenire. Quod & ipse testatur Damascenus: in praedicti capitis calce subnectens. Non scripta est autem haec (de adoratione scilicet ad orientem) apostolorum traditio. nam multae sine scripto nobis tradita sunt. Sic ille. Quo quidem testimonio: quod II  
Origenes apertius, aut nobis congruentius dari queat: ¶ Astipulatur eidem Origenes, in homelia quinta super librum Numeri dicens. In ecclesiasticis obseruationibus sunt nonnulla huiusmodi, quae omnibus quidem de facere necesse est: nec tamen ratio eorum omnibus patet. Nam quod (uerbi gratia) genua flectimus orantes, & quod ex omnibus caeli plagis ad solam orientis partem conuersi orationem fundimus: non facile cuiquam puto ratione compertum. Sed & eucharistiae siue percipiendae, siue eo ritu quo geritur explicandae, uel eorum quae geruntur in baptismo uerborum gestorumque & ordinum, atque interrogationum ac responsionum: quis facile explicet rationem? Et tamen omnia haec

b 3. operta.

## LIBER PRIMVS

operta & uelata, portamus super humeros nostros: cum ita imple-  
 musea & exequimur, ut à magno pontifice atq; eius filijs tradita  
 III & commendata suscepimus. ¶ Consonat illi & Augustinus hac  
 Augustinus. sententia: quæ in uolumine Decretorū, distinctione II, cap. eccle-  
 siasticarum, adducitur. Si (inquit) attenderimus consuetudines ec-  
 clesie non per scripturas à patribus traditas, nihil æstimare: quan-  
 tum religio detrimenti sit futura, intentiue inspicientibus liquido  
 constabit. Quæ enim (ut inde exordiamur) scriptura: salutiferæ cru-  
 cis signaculo fideles docuit insigniri: uel quæ, trifariam digesta su-  
 per panem & calicem, prolis orationis uel consecrationis uerba  
 commendauit: Nam nō modo quod in euāgelio cōtinetur uel ab  
 apostolo quolibet, est insertum secretis diuinis: sed & alia plura ad  
 hincimus, magnam quasi uim cōmendantia mysterijs. Quæ orientē  
 uersus: nos literarū orare forma docuit: Benedicimus fontem ba-  
 ptismatis: oleo unctiōis. Huic accedit: q̄ ter oleo inungimus quos  
 baptizamus. uerbis abrenunciare satanæ & angelis eius: informa-  
 mur. Vnde & hæc & alia in hunc modum nō pauca: nisi tacita ac  
 mystica traditione, à patribus ecclesiastico more ac reuerentiori di-  
 ligentia sunt in ministerijs obseruata magis silētiō: q̄ publicata scri-  
 III pto. Hæc ille. ¶ Et plane sentiendū est, non modo ab apostolis, sed  
 & à Christo nōnulla esse instituta ut ab omnibus obseruetur: quæ  
 literarū monumentis mandata non sunt, sed solo uerbo tradita: at  
 que per apostolos eorūq; successores, ad nos usq; propagata. Quod  
 Ioan. 20. ex eo Ioānis uerbo haud difficile colligitur: circa euāgelij sui cal-  
 cem subiuncto. Multa quidē & alia signa fecit Iesus in conspectu  
 Ioan. 21. discipulorum suorū: quæ non sunt scripta in libro hoc. Et paulo  
 post. Sunt autem & alia multa: quæ fecit Iesus, quæ si scribantur  
 per singula: nec ipsum arbitror mūdū capere posse eos qui scriben-  
 di sunt libros. Si enim nō sunt scripta signa omnia quæ fecit Iesus  
 coram discipulis suis: haud dubiū est & id recte colligi, non esse e-  
 tiam scripta uerba omnia quæ eis dixit, attinentia ad futurā eccle-  
 siæ directiōē. Et cum post gloriosam resurrectionē suam dñs no-  
 ster seipsum præbuit discipulis suis uiuum in multis argumentis: p̄  
 quadraginta dies apparens eis, & loquens de regno dei, quod locu-  
 tus quidem fuerit eis de regno dei: scriptum est, quid autem fuerit  
 locutus: non est scriptum. Et sentiunt nōnulli graues authores: tū  
 de eccle-

de ecclesiæ suæ (quæ nomine regni dei, sepe numero in scriptura noui testamenti insinuatur) moderatione, ad discipulos suos (quos paulo post erat relictur<sup>9</sup>) ipsum uerba fecisse: quæ tamẽ scripto nõ sunt tradita. Proinde cõplura obseruat ecclesia catholica in sacramentorum administrationibus & diuino cultu: quæ nõ obseruaret, nisi ita ab apostolis fuisset instructa, & apostoli talia rituum ac obseruantiarum genera non attentassent ordinare: nisi à Christo aut à spiritu sancto fuissent ad id faciendũ edocti. ¶ Vnde Innocentius tertius in epistolis decretalibus, titulo de celebratiõne missarũ, cap. cum Marthe. ait. Sane multa tam de uerbis q̃ de factis dominicis, inuenim<sup>9</sup> ab euãgelistis omiſsa: quæ apostoli uel suppleuisse uerbo, uel facto expressisse leguntur. Hæc ibi. Cuius quidem memorabilis sententiæ: unũ ex multis hic afferamus exẽplũ huiusmodi. Scribit utiq; beatus Marcus de apostolis à Christo ante suam passionem ad prædicandum missis: quod exeuntes prædicabãt ut poenitentiam agerent, & daemonia multa eijciebant: & ungebant oleo multos ægros, & sanabantur. Id ipsum autem, oleo inquam ægros inungere ad instaurandam sanitatem: nunq̃ attentassent apostoli, neq; fuissent aggressi (ut q̃ ab omni præsumptiõne erant lõge alieni) nisi familiari colloq; atq; secreto accepissent à Christo, id esse agendum. Nihilõ fecius nullus euãgelistarũ scripto prodidit, Christũ suis præcepisse apostolis: quod oleo sancto perungerent læguidos ad incolumitatẽ recuperandã. Illud igitur domini uerbu, inter colloquia familiaria cũ suis discipulis habita, ab ipso dictum: ab euangelistis est prætermissum. quod facto, à beato Marco (ut uidimus) expresso: suppleuerũt & explicuerũt apostoli. ¶ Idẽ quoque qd paulo ante est propositũ, ab apostolis scilicet multa in principio legis euãgelicę esse ordinata, quæ non sunt conscripta in euãgelio: comprobatur autoritate Damasceni: ita in quarti libri de fide orthodoxa capite decimo septimo dicentis de ritu ueneratiõis imaginum. Est autem hæc traditio: non scripta, perinde ac adorationis ad orientem: adorare scilicet crucem & alia plurima, ijs quæ dicta sunt similia. Quod autẽ plurima sancti apostoli tradiderint sine scripto: scribit Paulus gentium apostolus. Ergo fratres state & tenete traditiones nostras quas edocti estis: siue per sermonem, siue per epistolam nostram. Et ad Corinthios. Laudo autem uos fra-

V

Innocentius  
tertius.

Marcus

VI

Damascenus

z. Theſ. z

i. Corin. ii.

uos fra-

## LIBER PRIMVS

uos fratres; quia per omnia mei meministis. & sicut tradidi uobis traditiones tenetis. Hac Damascenus. Quis autem non uidet ex priore Pauli uerbo, Thessalonicenses (ad quos scribit) edoctos fuisse aliquas traditiones apostolicas ministerio uerbi; quas epistola sancti apostoli illis conscripta non continebat? & inde aliquas fuisse sanctas traditiones; tum scripto minime commendatas? ¶ Sed quid tantum huic loco immoramur ac insistimus, operoso nimium studio: ad ostendendum, in principio nascens ecclesie nonnulla ab apostolis fuisse instituta; quae in toto sacri euangelij uolumine haudquam continentur? Nonne ex 16. distinctione libri Decretorum, cap. sexaginta. & sequentibus, copertum habetur: conscriptos esse aliquot canones apostolorum, eosdemque a sanctis patribus synodali auctoritate robur accepisse? Quos & Damascenus in quarti libri suarum sententiarum cap. decimo octauo: post sacros noui testamenti libros reponit. cum nominata apocalypsi sancti Iohannis euangelista: subnectit. Canones sanctorum apostolorum: per Clementem. Quid autem eos canones aliud esse censuerimus; quam regulas & constitutiones, ab apostolis ad totius ecclesiae aedificationem ordinatas, praeter ea quae sonat euangelium? ¶ Postremum beatus pater Dionysius

VII.

Damascenus

VIII.

Dionysius.  
Areopagita.

Areopagita, a beato Paulo ad uerae fidei agnitionem conuersus, & apostolis synchronus atque contemporaneus: in suo de ecclesiastica hierarchia libro diuersos describit ritus ac caerimonias, quibus in sacramentorum nouae legis administratione, in consecratione pontificum, aliorumque ecclesiae ministrorum, necnon in tumultuatione eorum qui pie in Christo quieuerunt: tum utebatur ecclesia, quas tamen constitutiones: nec codex euangelicus nec ulla librorum noui testamenti pagina continet. Qui autem id facere potuisset: nisi tunc ecclesia sancta certas habuisset leges caerimoniarum, non ex libris canonicis nouae legis de promptas, sed apostolica auctoritate institutas? Eua sit igitur illud manifestum: quod in hoc & praecedente capite est propositum.

¶ Beatum Dionysium Areopagitam, a sancto Paulo conuersum; esse eorum sacramentorum operum, quae uulgo ipsi ascribuntur, auctoritatem.

Cap. V

Verum